

باسمه تعالی
دانشگاه آزاد اسلامی واحد زنجان
دانشکده پرستاری و مامایی
فرم طراحی برنامه درسی

مشخصات استاد

نام و نام خانوادگی: رباب آرامی
مدرک تحصیلی: ارشد
دانشکده: پرستاری و مامایی
مرتبۀ دانشگاهی: مربی
گروه آموزشی: مامایی
سابقه تدریس:

مشخصات درس

عنوان درس: بارداری زایمان ۱
دروس پیش نیاز: علوم پایه
تعداد واحد: ۲ نظری
نیمسال: اول
سال تحصیلی: ۹۴-۹۵

مشخصات دانشجویان

رشته تحصیلی: مامایی
مقطع: کارشناسی
تعداد دانشجویان: ۳۵

شرح واحد درسی:

آشنایی کامل با فیزیولوژی و تشخیص بارداری، بهداشت و تغذیه زن باردار، اصول مراقبت‌های دوران بارداری، ناراحتی‌های شایع ناشی از بارداری و طرق پیشگیری از آنها، تشخیص موارد طبیعی از غیرطبیعی و همچنین مهارت لازم در ارائه خدمات مامایی و آموزش بهداشت به مادر و خانواده از نظر جسمانی و روانی، اجتماعی و عاطفی، مواردی است که در این درس به آن پرداخته می‌شود.

هدف کلی درس:

دانشجو بتواند ضمن شناخت فیزیولوژی و تشخیص بارداری و اصول مراقبت‌های بارداری، آموزش‌های بهداشتی را ارائه نموده و اقدامات لازم را در ناراحتی‌های شایع دوران بارداری انجام دهد.

اهداف جزئی درس:

- در پایان درس از دانشجو انتظار می‌رود قادر باشد:
- علم مامایی را تعریف نموده و هدف آن را بیان نمایند.
- آمار حیاتی مربوط به مادر و نوزاد و تاثیر خدمات مامایی بر آنها را توضیح دهد.
- آناتومی دستگاه تناسلی زنانه (لگن، اعضای تناسلی داخلی و خارجی و....) را تشریح نمایند
- فیزیولوژی دستگاه تناسلی و چرخه سیکل قاعدگی را توضیح دهد.

- فیزیولوژی بارداری و راههای تشخیص بارداری را بیان کنند.
- ساختمان جفت و پرده های جنین و هورمون های مترشحه از جفت را توضیح دهند.
- تکامل فیزیولوژیک و مورفولوژیک جنین را بیان نمایند.
- تغییرات فیزیولوژیک دستگاه های مختلف (هماتولوژی، ایمنی، قلب و عروق، تنفسی، ادراری، گوارشی، غدد...) در بارداری را شرح دهند.
- مراقبت های قبل از بارداری و دوران بارداری، وزن گیری در بارداری و تغذیه مادر باردار، آزمایشات لازم و موارد اختلال آنها را توضیح دهند.
- شکایت های شایع دوران بارداری (تهوع استفراغ، مشکلات ادراری، پوست مو دهان...) را ذکر نمایند.
- استفراغ های شدید بارداری، علائم و اقدامات لازم در این زمینه را بیان کنند.
- تعریف آنمی در بارداری و عوارض و اقدامات لازم در این زمینه را توضیح دهند.
- تأثیر بیماری های کلیه و مجاری ادراری و حاملگی بر یکدیگر و اقدامات لازم در این زمینه را توضیح دهند.
- دیابت بارداری علل علائم و عوارض و آزمایشات و اقدامات لازم را شرح دهند.
- پراکلامپسی علائم و عوارض و آزمایشات و اقدامات لازم را شرح دهند.
- حالت، قرار و نمایش و وضعیت قرارگیری جنین در رحم و روشهای تشخیصی آنها را توضیح دهند
- علل خونریزیهای سه ماهه اول (سقط، حاملگی خارج رحمی، مول هیدراتیفرم) انواع، عوارض و اقدامات لازم در هر مورد را شرح دهند.
- بارداری چندقلویی، مشکلات همراه و اقدامات لازم در این زمینه را توضیح دهند.
- ناسازگاری Rh، عوارض و اقدامات لازم در این زمینه را ذکر کنند.
- با آموزش و کلاس های آمادگی و خوشایند سازی بارداری و زایمان آشنا شوند.

روش تدریس: سخنرانی

وسایل کمک آموزشی: تخته و ماژیک - پوستر - مولاژ - اورهد، ویدئو پرژکتور - فیلم آموزشی

منابع:

۱. بارداری زایمان ویلیامز
۲. رضا سلطانی، پروانه؛ پارسای، سوسن . بهداشت مادر و کودک. تهران: انتشارات سنجش ۱۳۹۱.
۳. کانینگهام، گری . بارداری و زایمان (۲۰۱۴). ترجمه: ملک منصور اقصی. تهران: انتشارات گلبن.
۴. دیدید، دنفورت. مامایی و بیماری های زنان. (۲۰۰۸). مترجم: بهرام، قاضی جهانی. تهران: انتشارات گلبن.
۵. دنفورت، اسکات، جیمز. بیماری های زنان و مامایی دنفورت. (۱۳۸۸). ترجمه: موسوی، جمال. تهران: انتشارات سبحان.
۶. ازگلی، گیتی؛ خداکرمی، ناهید. (۱۳۹۱). راهنمای کشوری ارائه خدمات مامایی و زایمان. تهران: انتشارات چارسوی هنر.

برنامه زمانبندی درس		
عنوان مبحث	تاریخ	جلسه
تعریف علم مامایی و هدف آن و آمار حیاتی مربوط به مادر و نوزاد	۱۶/۳۰	۱
آناتومی و دستگاه تناسلی داخلی و خارجی	۱۷/۶	۲
فیزیولوژی بارداری و علائم و راههای تشخیص بارداری	۷/۱۳	۳
ساختمان جفت و پرده های جنین و هورمونهای مترشحه از جفت	۷/۲۰	۴
وضعیت قرارگیری جنین در رحم و روشهای تشخیصی آنها	۷/۲۷	۵
تغییرات فیزیولوژیک دستگاههای مختلف در بارداری	۸/۴	۶
ادامه تغییرات فیزیولوژیک دستگاههای مختلف در بارداری	۸/۱۱	۷
مراقبتهای قبل و دوران بارداری، آزمایشات لازم و موارد اختلال آنها	۸/۱۸	۸
ادامه مراقبت های بارداری	۸/۲۵	۹
شکایتهای شایع دوران بارداری (تهوع استفراغ، انمی، عفونت ادراری..)	۹/۲	۱۰
دیابت و بارداری، علائم، عوارض و اقدامات لازم	۹/۹	۱۱
فشارخون و بارداری، علائم، عوارض و اقدامات لازم	۹/۱۶	۱۲
زایمان زودرس، دیررس و محدودیت رشد جنین	۹/۲۳	۱۳
سقطه، بارداری خارج رحمی و مول هیداتیفرم	۹/۳۰	۱۴
چند قلوبی، ناسازگاری Rh، اختلالات مایع آمنیون	۱۰/۷	۱۵
کلاس های آمادگی و خوشایند سازی بارداری و زایمان	۷/۱۴	۱۶
امتحان پایان ترم ساعت و تاریخ		۱۷

نحوه ارزشیابی دانشجویان:

پایان ترم: ۶۰٪

تکالیف کلاسی: ۱۰٪

آزمون دوره‌ای یا پرسش و پاسخ: ۲۰٪

مشارکت فعال در بحث: ۱۰٪